

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของกลุ่มห้าขุนศึก
สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้

The Factors Affecting Internal Quality Assurance of Ha Khun Suk (5 Warlords)
Group under The Department of Learning Promotion

อภิสันต์ พุกอ่อน¹, สายทิพย์ ยะฟู², และทินกร ชอัมพงษ์³

Aphison Pukon¹, Saythit Yafu², and Thinnakorn Cha-umpong³

Received April 30, 2025; Retrieved June 9, 2025; Accepted June 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยและระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 254 คน ได้มาจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ถึง 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.47$) และ 4) ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 93.4 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $y' = 0.17 + 0.27(X_4) + 0.33(X_6) + 0.19(X_2) + 0.12(X_3) + 0.10(X_1) + (-0.04)(X_5)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $z' = 0.27(Z_4) + 0.34(Z_6) + 0.19(Z_2) + 0.12(Z_3) + 0.10(Z_1) + (-0.04)(Z_5)$

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, ^{2,3}อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Student in Master of Education, Advisor, Program in Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University.

Email: aphison.pu@nsru.ac.th

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, กลุ่มห้าขุนศึก

Abstract

The purposes of this study were to study the factors and the internal quality assurance operations within educational institutions, to study the relationship between factors affecting the internal quality assurance operations and quality assurance operations within educational institutions; and to create a predictive equation for quality assurance operations within educational institutions. The sample group for this research consisted of 254 school administrators and teachers, selected using Krejcie and Morgan's table through a multistage sampling method. The research instruments used include a questionnaire with content validity ranging from 0.67 - 1.00 and reliability between 0.85 - 0.97. Statistical analyses included mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and multiple stepwise regression. The findings were as follows: 1) The overall level of factors affecting internal quality assurance operations was high. 2) The overall level of internal quality assurance operations was high. 3. The relationship between factors affecting internal quality assurance operations and internal quality assurance operations was moderately positive overall ($r_{xy} = 0.47$) and 4) stakeholder involvement, budget, personnel, school management, administrators, and environmental factor setting collectively explained 93.4% of the variance in internal quality assurance operations. The predictive equation for the factors affecting internal quality assurance operations is as follows: Predictive equation in raw scores: $y' = 0.17 + 0.27(X4) + 0.33(X6) + 0.19(X2) + 0.12(X3) + 0.10(X1) + (-0.04)(X5)$ Predictive equation in standardized scores: $z' = 0.27(Z4) + 0.34(Z6) + 0.19(Z2) + 0.12(Z3) + 0.10(Z1) + (-0.04)(Z5)$

Keywords: Factors Affecting, Internal Quality Assurance, Ha Khun Suk Group

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยกำหนดให้การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนควรได้รับอย่างทั่วถึง รัฐมีหน้าที่จัดระบบการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเติบโตทั้งทางปัญญาทักษะชีวิต และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนการอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงให้กับประเทศ อีกทั้งยังเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในระดับสากล ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก

ยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมและยกระดับคุณภาพของระบบการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งพัฒนากำลังคนให้มีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินการตามแผนดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถผลักดันไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม (Office of the Secretary of the Education Council. (2017).

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยบุคลากรของสถานศึกษาเองหรือหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่ากระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพ โดยกำหนดนโยบายให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้กระชับขึ้น ลดความซับซ้อนและสะท้อนถึงคุณภาพของการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังเน้นให้กระบวนการประเมินเป็นไปตามสภาพจริง ลดภาระด้านเอกสาร และพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐานและความน่าเชื่อถือ เพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษามุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่สะท้อนบริบทของแต่ละสถานศึกษา โดยปรับแนวคิดการประเมินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนา มากกว่าการตรวจสอบเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นภารกิจที่ทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องรับรู้และปฏิบัติเพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงรับผิดชอบต่อคุณภาพผลลัพธ์ทางการศึกษาที่เกิดขึ้น (Office of the Secretary of the Education Council. (2017).

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ โดยมุ่งสร้างโอกาสให้กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียน หรือผู้ที่พ้นวัยศึกษา รวมถึงผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและศักยภาพของตนเองอย่างทั่วถึง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงได้กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยให้แต่ละสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งครอบคลุมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ตลอดจนการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว พร้อมทั้งจัดให้มีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพการศึกษาภายใน ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะถูกนำมาใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี และ

ต้องนำเสนอผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่าย รวมถึงเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชน นอกจากนี้ ในการดำเนินงานครั้งต่อไป จำเป็นต้องนำผลการประเมินมาประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย ทั้งนี้ การบริหารจัดการของสถานศึกษาควรอยู่บนพื้นฐานของระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ตลอดเวลา อีกทั้ง ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และผู้รับบริการ โดยให้มีบทบาทตั้งแต่กระบวนการศึกษาปัญหา การวางแผนการตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมของสถานศึกษาขับเคลื่อนไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2563)

จากการศึกษาผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการหาปัจจัยสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของด้านเนื้อหา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ กลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ กลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ขอบเขตที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัย

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษาและปัจจัยด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย (Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, (2020) ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 4) จัดให้มี การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 5) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี 7) เสนอรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และภาคีเครือข่ายและเผยแพร่ต่อสาธารณชน 8) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 9) จัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา 10) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน และครูจำนวน 659 คน ในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 706 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาในกลุ่มห้าขุนศึก ได้แก่ จังหวัดตาก สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ได้ผู้บริหารจำนวน 12 คน และครูจำนวน 242 คน รวมทั้งสิ้น 254 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามผ่าน Google Form ระหว่างวันที่ 15-30 สิงหาคม พ.ศ. 2567

การทบทวนวรรณกรรม และแนวคิด

หลักการ แนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

Wantha, D. (2016) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในคือกระบวนการประเมินตนเองที่ดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สมบูรณ์ในทุกด้าน

Limpakdee, N. (2016) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงการวางแผนและการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาดำเนินการด้วยตนเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อประเมิน ตรวจสอบ และพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกด้าน

หลักการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีหลักการที่สำคัญเพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพเกิดประสิทธิภาพ

Srikong, T. (2015) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพคือการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการตรวจสอบได้ของหลักฐานในการพัฒนาโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา

Pothawin, C. (2015) กล่าวถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพที่ต้องผสมผสานกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาต่อเนื่องในสถานศึกษา ซึ่งทำให้มั่นใจว่าเด็กไทยจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

สรุปได้ว่า หลักการของการประกันคุณภาพภายในเน้นการมีส่วนร่วม ความต่อเนื่อง การตรวจสอบได้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถรักษาคุณภาพและปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญในการสร้างมาตรฐานและกลไกที่สามารถควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

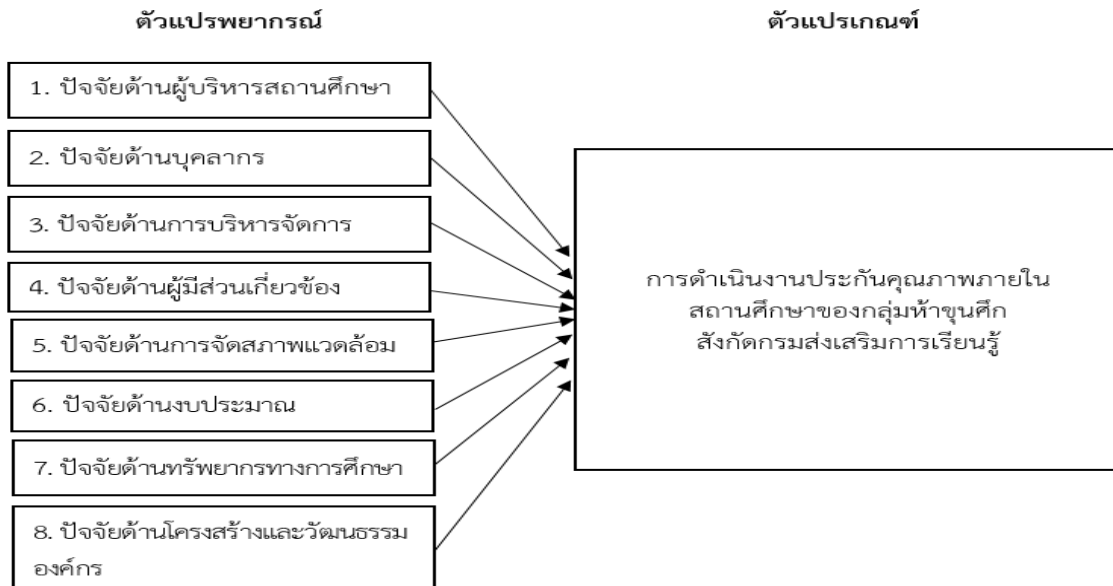
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization), (2017) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรมีการกำหนดระบบและกลไกที่ชัดเจนเพื่อให้การตรวจสอบและพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

Uengworakorn, S. (2015). ได้กล่าวถึงการสร้างกลไกในการควบคุมคุณภาพที่เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการใช้ปรัชญาและวิสัยทัศน์ร่วมกับข้อมูลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรตั้งอยู่บนฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ใช้กลไกที่ชัดเจน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อให้ระบบมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร บุคลากร ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ล้วนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือเป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน และครูจำนวน 659 คน ในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 706 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้ ขั้นแรก แบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยสถานศึกษาในกลุ่มห้าขุนศึก ได้แก่ จังหวัดตาก สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ ขั้นที่สอง ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลาก (Lottery) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970) ได้ผู้บริหารจำนวน 12 คน และครูจำนวน 242 คน รวมทั้งสิ้น 254 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ท (Likert Scale) (Yafu, S. (2017)

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1. ความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและการวิจัยในระดับการศึกษา

ใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้อยู่ที่ค่า ≥ 0.5

2. ความเชื่อมั่น (Reliability)

ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวน 30 คน

วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อวัดความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม

ได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละตอน > 0.80 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ในระดับดีมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามผ่าน Google Form ระหว่างวันที่ 15-30 สิงหาคม พ.ศ. 2567 และได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในด้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert Scale) (Yafu, S. (2017))
3. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Srisat, B. (2017))
5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย
3. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปัจจัยด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 93.4 เมื่อนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$y' = 0.17 + 0.27(X_4) + 0.33(X_6) + 0.19(X_2) + 0.12(X_3) + 0.10(X_1) + (-0.04)(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$z' = 0.27(Z_4) + 0.34(Z_6) + 0.19(Z_2) + 0.12(Z_3) + 0.10(Z_1) + (-0.04)(Z_5)$$

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการนิเทศ กำกับ และติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด การมีความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร เช่น การวางแผน การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการติดตามประเมินผล ทำให้สามารถควบคุมกระบวนการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การสื่อสารที่ดีและมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่นในงานของตน ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาป๋าสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการทำงานของสถานศึกษา การที่บุคลากรมีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเอง ทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ บุคลากรที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การปรับตัว ความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเอง ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและเพิ่มความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siribanjong, A. (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมและชัดเจน มีส่วนช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษารับรู้ขึ้น โดยการกำหนดขอบเขตหน้าที่และบทบาทของแต่ละบุคคลในองค์กรอย่างชัดเจน ทำให้บุคลากรเข้าใจบทบาทของตนเองและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การจัดการทรัพยากรและการวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมยังช่วยลดความซ้ำซ้อนของงานและเพิ่มความคล่องตัวในการทำงาน ทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in., W. (2023). ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาป้าสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความสำเร็จของสถานศึกษาไม่เพียงพึ่งพาบุคลากรภายในเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยเพิ่มโอกาสในการได้รับการสนับสนุนและความช่วยเหลือในการพัฒนาสถานศึกษา นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานร่วมกัน ยังช่วยสร้างความไว้วางใจและเสริมสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burachart, W. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียนมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ช่วยสร้างบรรยากาศที่น่าเรียนรู้และดึงดูดความสนใจของนักเรียน ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูสามารถสอนอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังช่วยกระตุ้นให้

นักเรียนมีความกระตือรือร้นและพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yongyut, N. (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะงบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะงบประมาณเพียงพอช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการศึกษา การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมทำให้สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่มีคุณภาพ อุปกรณ์สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย รวมถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ การมีงบประมาณเพียงพอช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาบุคลากร จัดฝึกอบรม และดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Malaithao, S. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.7 ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมกับการใช้งานในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรที่ครอบคลุม เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเรียนรู้ ช่วยให้บุคลากรสามารถสอนและจัดการศึกษาได้เต็มที่ นักเรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวก และทรัพยากรเหล่านี้ยังสนับสนุนการเรียนรู้แบบองค์รวมอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Burachart, W. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ด้านทรัพยากรทางการศึกษาและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.8 ปัจจัยด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานในทิศทางเดียวกัน มีส่วนช่วยให้การทำงานของบุคลากรมีความชัดเจนและเป็นเอกภาพ การมีวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างความเชื่อมั่นและความผูกพันในองค์กรทำให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีจุดหมายเดียวกัน อีกทั้งวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองและส่งเสริมความสำเร็จของสถานศึกษาในภาพรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siribanjong, A. (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ด้านโครงสร้างองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี รองลงมา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้มาตรฐานที่กำหนดมีความครอบคลุมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ การสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยังช่วยให้มาตรฐานมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ของแต่ละโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาป่าสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างชัดเจน ทำให้มีความเป็นระบบและสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาสถานศึกษาจะดำเนินไปตามกรอบและเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ยังช่วยให้การจัดทำแผนสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปและทันสมัยขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siribanjong, A. (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า Buasawan, N. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เนื่องจากการมีผู้นำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ การประยุกต์ใช้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานสามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้สถานศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siribanjong, A. (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

2.4 ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการตรวจสอบและประเมินผลอย่างละเอียดในการสะท้อนจุดเด่น จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนา การสะท้อนผลเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรได้รับข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กระบวนการทำงานเป็นระบบและสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงจุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phasri, M. (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดทำเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงานอย่างครอบคลุมและชัดเจน การประเมินคุณภาพภายในที่มีมาตรฐานช่วยให้ข้อมูลการดำเนินงานสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการบริการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Buasawan, N. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการประเมินตนเองเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาเห็นภาพรวมของการดำเนินงาน การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และจุดที่ควรพัฒนาอย่างชัดเจนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาทราบถึงแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้กระบวนการพัฒนาคุณภาพมีความเป็นระบบและสามารถติดตามได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siribanjong, A. (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านการเสนอรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเสนอรายงานการประเมินตนเองช่วยเพิ่มความโปร่งใสและสร้างความไว้วางใจจากสาธารณชน การเผยแพร่ผลการประเมินให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปทราบ ทำให้เกิดความเข้าใจและการสนับสนุนจากภายนอก อีกทั้งยังช่วยให้สถานศึกษาได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่ม

เจ้าพระยาปาสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเสนอรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.8 ด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการนำผลการประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากทุกการจัดกิจกรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการพัฒนาค้างต่อไป การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายในการวางแผนนี้ช่วยให้แผนงานมีความครอบคลุมและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาปาสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.9 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดทำระบบการกำกับติดตามงานที่มีประสิทธิภาพช่วยให้สถานศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและวิเคราะห์ผลเพื่อปรับปรุงกระบวนการได้อย่างมีระบบ การประเมินผลความพึงพอใจและการจัดระบบบริหารสารสนเทศที่มีคุณภาพช่วยให้การบริหารงานภายในสถานศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาปาสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.10 ด้านการยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การให้บุคลากรทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงาน ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng-in, W. (2023) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาปาสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการยึดหลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ภาคีเครือข่าย และผู้รับบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและปัจจัยด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้าน

การจัดสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการประกันคุณภาพ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอและเหมาะสม เป็นปัจจัยหลักที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษายังมีความสำคัญ โดยบทบาทของผู้บริหารในด้านการให้คำปรึกษา การติดตามผล และการวางแผนกลยุทธ์นั้น มีผลอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ Burachart, W. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร และปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.765 สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ร้อยละ 76.5 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการมีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงาน รวมถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารนั้น มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phasri, M. (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะองค์กรและด้าน ลักษณะบุคลากร สามารถพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.846 มีประสิทธิภาพ ในการพยากรณ์ร้อยละ 71.50 และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.248 และได้สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$y' = 0.17 + 0.27(X4) + 0.33(X6) + 0.19(X2) + 0.12(X3) + 0.10(X1) + (-0.04)(X5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$z' = 0.27(Z4) + 0.34(Z6) + 0.19(Z2) + 0.12(Z3) + 0.10(Z1) + (-0.04)(Z5)$$

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาทักษะภาวะผู้นำ โดยเฉพาะด้านการโน้มน้าวใจ การบริหารจัดการ และการสื่อสาร เพื่อให้สามารถกำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมให้มีความเสียสละ อุทิศตน และมีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการดำเนินงานให้มีคุณภาพและเกิดผลลัพธ์อย่างแท้จริง

ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ควรมีการจัดสรรและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ โดยใช้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล

ด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร ควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานเป็นทีม และการขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกลักษณ์

1.2 แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ควรมีการปรับปรุงให้ครอบคลุมทุกรูปแบบของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเน้นความชัดเจนและความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปี ควรมีระบบการประเมินและทบทวนผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้ผลประเมินมาเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงแผนอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ควรจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างมีมาตรฐาน เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่

การประเมินคุณภาพภายในและการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ควรดำเนินการอย่างโปร่งใส มีการรายงานผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ และนำผลการประเมินมาใช้ในการเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

การเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพ ควรวางแผนการสื่อสารข้อมูลต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนอย่างเหมาะสม โดยใช้สื่อที่เข้าใจง่าย เช่น รายงานย่อ อินโฟกราฟิก หรือเวทียาสาธารณะ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม

การนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนพัฒนา ควรบูรณาการผลการประเมินเข้าสู่กระบวนการวางแผนและดำเนินงานในปีต่อไป เพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและตรงจุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิจัยในเชิงลึกและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ควรศึกษา แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้าน การใช้เทคโนโลยี การคิดเชิงระบบ และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการขับเคลื่อน องค์กร

ควรศึกษา แนวทางการพัฒนาและบูรณาการแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปี ให้มีความเชื่อมโยงกับผลการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อให้แผนงานมีประสิทธิภาพและสามารถ ติดตามผลได้ชัดเจน

ควรศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการจัดการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการ เรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความ ร่วมมืออย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของกลุ่มห้าขุนศึก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้าน ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ปัจจัยด้านบุคลากร 3) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 4) ปัจจัยด้านผู้มีส่วน เกี่ยวข้องหรือภาคีเครือข่าย 5) ปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม 6) ปัจจัยด้านงบประมาณ 7) ปัจจัยด้าน ทรัพยากรทางการศึกษา 8) ปัจจัยด้านโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อนำปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาต่อไป

CIPP Model กับ 8 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายใน

1. Context (บริบท) ความเหมาะสมของเป้าหมายและความจำเป็นของการดำเนินงานปัจจัยด้าน โครงสร้างและวัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อค่านิยม แนวปฏิบัติ และการยอมรับระบบประกันคุณภาพในองค์กร

ปัจจัยด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภาคีเครือข่ายชี้ให้เห็นถึงแรงสนับสนุน ความคาดหวังจากภายนอก เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานต้นสังกัด

2. Input (ปัจจัยนำเข้า) ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาภาวะผู้นำ ทักษะ และวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนคุณภาพ

ปัจจัยด้านบุคลากรความรู้ ทักษะ เจตคติ และความพร้อมของครูและเจ้าหน้าที่

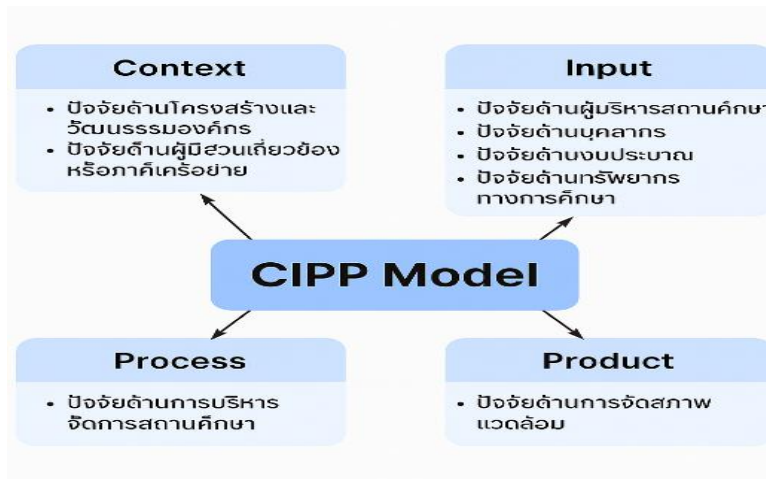
ปัจจัยด้านงบประมาณเงินทุนสนับสนุนที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรม

ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการศึกษาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนและ การประเมิน

3. Process (กระบวนการ) การดำเนินงาน การบริหารจัดการปัจจัยด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในระบบประกันคุณภาพ

4. Product (ผลผลิตหรือผลลัพธ์) ผลสำเร็จของการดำเนินงานปัจจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษา

ภาพที่ 2 CIPP Model กับ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

เอกสารอ้างอิง

- จตุพร โพธาวิน. (2558). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายศรีเวียงชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ณชล ลี้มักดี. (2559). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดำรงเกียรติ วันทา. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธัญรัตน์ ศรีคง. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นที ยงยุทธ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นันธิดา บัวสุวรรณ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- มลิวัลย์ พาศรี. (2562). ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วนิดา แสงอินทร์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มเจ้าพระยาป่าสัก สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วารุณี บุรชาติ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและพัฒนการศึกษา). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยการศึกษา. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2560). รวมกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2563). แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ:สมศ.
- สุภาพร มาลัยเถาว์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุวณี อึ้งวารการ. (2558). วารสารเครือข่ายวิทยาลัยและพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. ครู : อภิวิวัฒน์ การเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21.
- อารยา ศิริบรรจง .(2560) .ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดฉะเชิงเทรา .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

Translated Thai References

- Buasawan, N. (2022). *Factors affecting the performance of internal quality assurance of educational institutions under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, Sakon Nakhon Province*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Sakon Nakhon Rajabhat University.

- Burachart, W. (2022). *Factors affecting the effectiveness of internal quality assurance operations of educational institutions under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, Nakhon Phanom Province*. Master of Education Thesis (Educational Administration and Development). Nakhon Phanom University.
- Limpakdee, N. (2016). *Problems and guidelines for internal quality assurance operations in schools under the Ban Bueng Municipality, Chonburi Province*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Burapha University.
- Malaithao, S. (2022). *Factors affecting the success of internal quality assurance management of educational institutions under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, Chiang Rai Province*. Master of Education (Educational Administration). Chiang Rai Rajabhat University.
- Office of the Secretary of the Education Council. (2017). *National Education Plan 2017-2036*. Bangkok: Prik Wan Graphic.
- Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion. (2020). *Guidelines for assessing the quality of education according to the Non-Formal and Informal Education Standards 2019*. Bangkok: ONESQA.
- Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2017). *Collection of Ministerial Regulations on the System, Criteria and Methods for Educational Quality Assurance*. Bangkok: ONESQA.
- Pothawin, C. (2015). *Internal quality assurance operations of educational institutions, Sriwangchai Network Center, Lamphun Primary Educational Service Area Office 2*.. Master of Education Thesis (Educational Administration). Nation University.
- Phasri, M. (2019). *Administrative factors related to internal quality assurance in educational institutions under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, Nakhon Si Thammarat Province*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.
- Saeng-in, W. (2023). *Factors affecting the performance of internal quality assurance in educational institutions of the Chao Phraya Pa Sak Group under the Department of Non-Formal Education*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Nakhon Sawan Rajabhat University.

- Srikong, T. (2015). *Internal quality assurance operations of educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area, Saraburi*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Thepsatri Rajabhat University.
- Srisat, B. (2017). *Preliminary research* (10th ed.). Bangkok: Suwiriyan.
- Siribanjong, A. (2017). Internal factors affecting the internal quality assurance operations of educational institutions under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion, Chachoengsao Province. Master of Education Thesis (Educational Administration). Rajabhat Rajanagarindra University.
- Uengworakorn, S. (2015). Learning Revolution towards Quality Education in the 21st Century., *Journal of Southern College and Nursing and Public Health Network. Teachers*
- Wantha, D. (2016). *Factors affecting the internal quality assurance operations of small schools under the Office of the Primary Educational Service Area, Ubon Ratchathani Area 5*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Ubon Ratchathani Rajabhat University.
- Yafu, S. (2017). Educational research. Nakhon Sawan: Nakhon Sawan Rajabhat University.
- Yongyut, N. (2021). *Factors affecting the graduation of students under the Office of the Non-Formal and Informal Education Promotion (NFE), Mueang District, Chanthaburi Province*. Master of Education Thesis (Educational Administration). Ramkhamhaeng University.

